

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 14ης Ιανουαρίου 1993 *

Στην υπόθεση T-88/91,

Γ., πρώην υπάλληλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενος από τον F. Jongen, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο L. Frieden, 62, avenue Guillaume,

προσφεύγων,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον H. van Lier, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενο από τον D. Waelbroeck, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον R. Hayder, εκπρόσωπο της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της αποφάσεως με την οποία απορρίφθηκε η ένσταση που άσκησε ο προσφεύγων κατά του λογαριασμού των δικαιωμάτων του αποζημιώσεως λόγω αναπηρίας, καθόσον καθορίζει τη βάση υπολογισμού της αποζημιώσεως αυτής,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. Bellamy, Πρόεδρο, A. Saggio, C. P. Briët, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 17ης Νοεμβρίου 1992,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

- 1 Ο προσφεύγων εισήλθε στην υπηρεσία της Επιτροπής το 1975. Διορίστηκε υπάλληλος από 1ης Απριλίου 1980. Μετά από διαπληκτισμό που συνέβη στις 6 Οκτωβρίου 1982 με το γενικό διευθυντή προσωπικού και διοικήσεως, εκδόθηκε απόφαση παύσεως του προσφεύγοντος χωρίς μείωση ή κατάργηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω χρόνου υπηρεσίας. Στις 6 Μαΐου 1985, μετά από απόφαση του Δικαστηρίου με την οποία ακυρώθηκε η ως άνω απόφαση, η Επιτροπή εξέδωσε νέα απόφαση παύσεως, επίσης χωρίς μείωση ή κατάργηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω χρόνου υπηρεσίας.
- 2 Στις 15 Μαΐου 1985, ο προσφεύγων ζήτησε να υπαχθεί στο άρθρο 73 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ), το οποίο προβλέπει ότι «(...) ο υπάλληλος καλύπτεται από την ημέρα αναλήψεως της υπηρεσίας κατά των κινδύνων επαγγελματικών ασθενειών και των κινδύνων ατυχημάτων». Στις 28 Ιουλίου 1987 κοινοποίησε η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή (στο εξής: ΑΔΑ) στον προσφεύγοντα, σύμφωνα με το άρθρο 21 της κανονιστικής ρυθμίσεως, που ορίζει, κατόπιν κοινής συμφωνίας των κοινοτικών οργάνων, τις προϋποθέσεις αυτής της καλύψεως, δυνάμει του άρθρου 73, παράγραφος 1, του ΚΥΚ (στο εξής: ρύθμιση), το σχέδιο αποφάσεως επί της αιτήσεως αυτής, συνοδευόμενο από το πόρισμα του ιατρού που υποδείχθηκε από την Επιτροπή, καθηγητή De Buck.
- 3 Πρέπει να σημειωθεί ότι το σχέδιο αποφάσεως της 28ης Ιουλίου 1987 ανέφερε ειδικότερα ότι «εφόσον δεν έχει προσδιορισθεί η ακριβής ημερομηνία της επιδεινώσεως (της καταστάσεως της υγείας του F.) και δεν έχει σημειωθεί το 1978 καμιά ανικανότητα εργασίας, (πρέπει) να οριστεί ως ημερομηνία επιδεινώσεως

η 1η Ιουλίου 1978». Το σχέδιο αυτό καθόριζε το ποσό της αποζημίωσης λόγω αναπηρίας βάσει των μηνιαίων μισθών που χορηγήθηκαν στον προσφεύγοντα κατά τους δώδεκα μήνες πριν από την ημερομηνία αυτή, δυνάμει του άρθρου 73, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, κατά το οποίο η αποζημίωση λόγω μερικής μονίμου αναπηρίας υπολογίζεται «βάσει των μηνιαίων μισθών που είχαν χορηγηθεί κατά τους δώδεκα μήνες πριν από το ατύχημα». Στο σχέδιο αυτό αναγνώριζε η Επιτροπή ποσοστό μερικής μονίμου αναπηρίας επαγγελματικής προελεύσεως 30 %.

- 4 Μετά την ανακοίνωση αυτή ζήτησε ο προσφεύγων, σύμφωνα με το άρθρο 21 της ρυθμίσεως, να επιληφθεί της περιπτώσεώς του η υγειονομική επιτροπή. Στις 26 Μαΐου 1988 κατέληξε η υγειονομική επιτροπή στο συμπέρασμα ότι είχαν σταθεροποιηθεί οι βλάβες που είχε υποστεί ο προσφεύγων, καθόρισε δε το ποσοστό της μερικής μονίμου αναπηρίας σε 80 %, αναλυόμενο ως εξής: 12 % βρίσκεται σε σχέση με την κατάσταση πριν από την πρόσληψή του στις Κοινότητες και «το υπόλοιπο, δηλαδή το 68 %, ανάγεται στον επαγγελματικό βίο (χωρίς να υπάρχουν) άλλοι συμπαρομαρτούντες παράγοντες που να συνέβαλαν στην επέλευσή της». Σ' αυτό το 68 % περιέλαβε η υγειονομική επιτροπή ποσοστό αναπηρίας 18 % προερχόμενο από το επεισόδιο της 6ης Οκτωβρίου 1982 που αποτέλεσε την αιτία της αρχικής του παύσεως.
- 5 Με απόφαση της 15ης Ιουλίου 1988, αναγνώρισε η Επιτροπή στον προσφεύγοντα ποσοστό αναπηρίας επαγγελματικής προελεύσεως 50 % βάσει της ερμηνείας που έδωσε στη γνωμάτευση της υγειονομικής επιτροπής, δηλαδή εξαιρώντας το ποσοστό αναπηρίας 18 % που προέκυψε από το εν λόγω επεισόδιο της 6ης Οκτωβρίου 1992. Η απόφαση αυτή δεν ανέφερε ρητά την ημερομηνία του γενεσιουργού γεγονότος της αναπηρίας. Σημείωνε το ποσό του κεφαλαίου που αντιστοιχούσε στο ποσοστό αναπηρίας 50 %, αφαιρουμένου του κεφαλαίου που αντιστοιχούσε σε ποσοστό 30 %, που είχε χορηγηθεί προηγουμένως στον προσφεύγοντα βάσει του προαναφερθέντος σχεδίου αποφάσεως.
- 6 Κατόπιν προσφυγής του F. ακυρώθηκε από το Πρωτοδικείο η απόφαση της 15ης Ιουλίου 1988 καθόσον είχε ορίσει το ποσοστό αναπηρίας επαγγελματικής προελεύσεως σε 50 % (απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 1990, T-122/89, F. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-517). Στην προσφυγή αυτή ισχυρίστηκε ο προσφεύγων και δέχθηκε το Πρωτοδικείο ότι η υγειονομική επιτροπή είχε αποδείξει επαρκώς κατά νόμο ότι το ποσοστό αναπηρίας 18 % προέκυπτε από την προϋφισταμένη επαγγελματική νόσο του προσφεύγοντος. Με απόφαση της 8ης Απριλίου 1992 το Δικαστήριο απέρριψε τις αναιρέσεις που άσκησαν αντίστοιχα οι δύο διάδικοι κατά της αποφάσεως αυτής του Πρωτοδικείου (C-346/90 P, Συλλογή 1992, σ. I-2691).

- 7 Σε εκτέλεση της προαναφερθείσας αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 26ης Σεπτεμβρίου 1990, η Επιτροπή ειδοποίησε τον F., με έγγραφο της 6ης Νοεμβρίου 1990, ότι το ποσοστό της μερικής μονίμου αναπηρίας που προέρχεται από την επαγγελματική του νόσο έπρεπε να καθοριστεί σε 68 %. Εξάλλου, το έγγραφο αυτό ανέφερε το κεφάλαιο που αντιστοιχούσε στην αύξηση του ποσοστού αναπηρίας κατά 18 %.
- 8 Κατόπιν αιτήσεως του προσφεύγοντος, η Επιτροπή του απηύθυνε στις 29 Ιανουαρίου 1991 το λογαριασμό της εκκαθαρίσεως των δικαιωμάτων του δυνάμει του άρθρου 73, παράγραφος 2, του ΚΥΚ. Από τον λογαριασμό αυτόν προκύπτει ότι η περίοδος αναφοράς που δέχθηκε η ΑΔΑ για τον υπολογισμό του κεφαλαίου που οφείλεται στον προσφεύγοντα περιλαμβανόταν μεταξύ της 1ης Ιουλίου 1977 και της 30ής Ιουνίου 1978.
- 9 Με έγγραφα της 2ας και της 4ης Μαρτίου 1991 ο προσφεύγων άσκησε διοικητική ένσταση κατά του λογαριασμού αυτού κατά το μέρος που χρησιμοποιούσε, για τον υπολογισμό της αποζημιώσεώς του, τους βασικούς μηνιαίους μισθούς που του είχαν χορηγηθεί από την 1η Ιουλίου 1977 έως τις 30 Ιουνίου 1978. Ο προσφεύγων ζητούσε να υπολογισθούν οι αποζημιώσεις του βάσει των βασικών μηνιαίων μισθών που έλαβε από τον Οκτώβριο του 1981 έως τον Οκτώβριο του 1982. Με απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 1991, που κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα στις 7 Οκτωβρίου 1991, η Επιτροπή απέρριψε ρητά την ένσταση αυτή.
- 10 Υπό τις περιστάσεις αυτές, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 13 Δεκεμβρίου 1991, ο προσφεύγων ζήτησε την ακύρωση της προαναφερθείσας απόφασης με την οποία απορρίφθηκε η ένστασή του. Η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη κανονικά. Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Η προφορική διαδικασία διεξήχθη στις 17 Νοεμβρίου 1992.

Αιτήματα των διαδίκων

- 11 Ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να κρίνει την παρούσα προσφυγή παραδεκτή και βάσιμη·

- να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής της 20ής Σεπτεμβρίου 1991 καθόσον απορρίπτει την ένσταση του προσφεύγοντος της 2ας και 4ης Μαρτίου 1991·

- κατόπιν αυτού, να κρίνει παραδεκτή και βάσιμη την εν λόγω ένσταση και να αναγνωρίσει το δικαίωμα του προσφεύγοντος για κεφάλαιο αναπηρίας υπολογιζόμενο βάσει των μισθών του που έλαβε στους δώδεκα μήνες πριν από τον Οκτώβριο του 1982 ή τον Μάρτιο του 1985·

- να καταδικάσει την καθής στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Η καθής ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη ή τουλάχιστον ως αβάσιμη·

- να κρίνει κατά νόμο επί των δικαστικών εξόδων.

Επί του παραδεκτού

Επιχειρήματα των διαδίκων

- ¹² Η Επιτροπή προβάλλει το απαράδεκτο της παρούσας προσφυγής. Ισχυρίζεται ότι η βάση του υπολογισμού που αμφισβητεί ο προσφεύγων του είχε ήδη κοινοποιηθεί με έγγραφο της 28ης Ιουλίου 1987, που αναφέρθηκε πιο πάνω, και χρησιμοποιήθηκε τόσο στην απόφασή της της 15ης Ιουλίου 1988, που αναγνώριζε ποσοστό αναπηρίας 50 %, όσο και στην απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 1990, που αύξησε το ποσοστό αυτό κατά 18 %, σε εκτέλεση της πιο πάνω αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 26ης Σεπτεμβρίου 1990.

13

Ο λογαριασμός που απευθύνθηκε στον προσφεύγοντα κατόπιν αιτήσεώς του στις 29 Ιανουαρίου 1991 αποτελούσε, κατόπιν αυτού, κατά την Επιτροπή, αμύγως βεβαιωτική πράξη, που δεν μπορούσε να του προκαλέσει βλάβη. Πράγματι, η απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 1990 περιοριζόταν στο να αυξήσει κατά 18 % το ποσοστό της μονίμου αναπηρίας επαγγελματικής προελεύσεως, που είχε μόνον αμφισβητηθεί από τον προσφεύγοντα στην προσφυγή του κατά της αποφάσεως της 15ης Ιουλίου 1988. Η Επιτροπή εκτιμά επομένως ότι δεν μπορούσε, κατόπιν της πιο πάνω αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 26ης Σεπτεμβρίου 1990 και κατ' εφαρμογή του άρθρου 176 της Συνθήκης ΕΟΚ, να αναθεωρήσει την προαναφερθείσα απόφαση της 15ης Ιουλίου 1988 καθόσον αφορά την ημερομηνία αναφοράς που είχε δεχθεί. Εξάλλου, η καθής υπενθυμίζει ότι το σχέδιο αποφάσεως, που γνωστοποιήθηκε στον προσφεύγοντα στις 28 Ιουλίου 1987, είχε ρητώς δεχθεί ότι η έναρξη της επαγγελματικής του νόσου έπρεπε να τοποθετηθεί στην 1η Ιουλίου 1978. Το σχέδιο αυτό ανέφερε ότι έπρεπε να θεωρηθεί ως οριστική απόφαση, εφόσον δεν είχε υποβάλει ο προσφεύγων εντός προθεσμίας 60 ημερών αίτηση γνωματεύσεως της υγειονομικής επιτροπής που προβλέπει το άρθρο 23 της ρυθμίσεως αυτής. Εφόσον ο προσφεύγων είχε ζητήσει τη σύγκληση της υγειονομικής επιτροπής για να αμφισβητήσει το ποσοστό αναπηρίας και όχι τη βάση υπολογισμού των δικαιωμάτων του αποζημιώσεως, η δε υγειονομική επιτροπή είχε άλλωστε επιβεβαιώσει το πόρισμα του καθηγητή De Buck — που επαναλήφθηκε στο σχέδιο αποφάσεως της 28ης Ιουλίου 1987 — για την ημερομηνία έναρξεως της επαγγελματικής νόσου του προσφεύγοντος, η Επιτροπή είχε επανεξετάσει την προσωρινή αυτή απόφαση της 28ης Ιουλίου 1987 μόνο καθόσον αφορά το ποσοστό αναπηρίας και όχι καθόσον αφορά τη βάση υπολογισμού του κεφαλαίου που έπρεπε να καταβληθεί στον προσφεύγοντα.

14

Υπό τις περιστάσεις αυτές, η καθής υποστηρίζει ότι το έγγραφο της 28ης Ιουλίου 1987 ή επικουρικά τα έγγραφα της 15ης Ιουλίου 1988 και της 6ης Νοεμβρίου 1990, που καθορίζουν την ημερομηνία της επαγγελματικής προελεύσεως επιδεινώσεως της καταστάσεως της υγείας του προσφεύγοντος, αποτελούσαν βλαπτικές πράξεις και ήσαν επομένως δεκτικές ασκήσεως προσφυγής. Υπό το πρίσμα αυτό, το ζήτημα αν ο ακριβής λογαριασμός εκκαθαρίσεως των δικαιωμάτων του είχε κοινοποιηθεί στον προσφεύγοντα, όπως προβλέπει το άρθρο 26 της ρυθμίσεως, δεν έχει σημασία στο πλαίσιο της παρούσας διαφοράς, κατά το μέτρο που το σχέδιο αποφάσεως της 28ης Ιουλίου 1987 ανέφερε ρητά ότι έπρεπε να στηρίζεται, για τον υπολογισμό της αποζημιώσεως, στην ημερομηνία της 1ης Ιουλίου 1978. Επιπλέον, και σε κάθε περίπτωση, το σχέδιο αυτό αποφάσεως αποτελούσε τον λογαριασμό που προβλέπει το προαναφερθέν άρθρο 26 της ρυθμίσεως.

- 15 Ο προσφεύγων θεωρεί ότι η προσφυγή είναι παραδεκτή. Υποστηρίζει ότι ο λογαριασμός της εκκαθάρισεως των δικαιωμάτων του που του απευθύνθηκε στις 29 Ιανουαρίου 1991 αποτελεί βλαπτική πράξη. Πρόκειται, κατ' αυτόν, για την πρώτη και μοναδική πράξη που αναφέρει τη βάση υπολογισμού που δέχθηκε η Επιτροπή. Οι πράξεις της 28ης Ιουλίου 1987, της 15ης Ιουλίου 1988 και της 6ης Νοεμβρίου 1990 αποτελούν απλές εκκαθαρίσεις ποσών χωρίς λεπτομέρειες και χωρίς υπολογισμό.
- 16 Εξάλλου, ο προσφεύγων προβάλλει ότι η καθής ήταν υποχρεωμένη, δυνάμει της ρυθμίσεως, να του απευθύνει τον λογαριασμό της εκκαθάρισεως των δικαιωμάτων του. Έτσι, κατά την άποψη του προσφεύγοντος, τα έγγραφα της 28ης Ιουλίου 1987, της 15ης Ιουλίου 1988 και της 6ης Νοεμβρίου 1990 δεν μπορούν να θεωρηθούν ως λογαριασμοί κατά την έννοια του προαναφερθέντος άρθρου 26 διότι περιέχουν διάσπαρτα πληροφοριακά στοιχεία και δεν συντάσσουν πίνακα του συνόλου των αριθμητικών στοιχείων που εμπίπτουν στην εκκαθάριση της αποζημιώσεως. Επομένως, λόγω ακριβώς παραβάσεως εκ μέρους της Επιτροπής της υποχρεώσεώς της κατά την έννοια του άρθρου 26 δεν ήταν ο προσφεύγων σε θέση να ασκήσει την ένστασή του πριν από την ανακοίνωση του λογαριασμού της 29ης Ιανουαρίου 1991.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 17 Για να εξακριβωθεί αν στη συγκεκριμένη περίπτωση η ένσταση και η προσφυγή ασκήθηκαν εντός των προθεσμιών που προβλέπει ο ΚΥΚ, πρέπει να προσδιοριστεί κατ' αρχάς η βλαπτική απόφαση καθόσον αφορά τη βάση του υπολογισμού της αποζημιώσεως λόγω αναπηρίας, που αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας διαφοράς.
- 18 Σύμφωνα με την πάγια νομολογία, μια απόφαση αποτελεί οριστική λήψη θέσεως και μπορεί επομένως να βλάψει μόνον όταν περιέχει ρητή και επαρκώς αιτιολογημένη δήλωση της βουλήσεως της διοικήσεως να δημιουργήσει νομικά αποτελέσματα (βλ., π.χ., τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 20ής Νοεμβρίου 1980, 806/79, Gerin κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 399, σκέψη 5, και της 14ης Ιουλίου 1981, 145/80, Mascetti κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 1975, σκέψη 10, καθώς και την απόφαση του Πρωτοδικείου της 3ης Απριλίου 1990, T-135/89, Pfoeschner κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-153, σκέψη 17).

- 19 Εξάλλου, από το άρθρο 25, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ προκύπτει ότι κάθε ατομική απόφαση πρέπει να κοινοποιείται εγγράφως στον ενδιαφερόμενο υπάλληλο και πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Από της κοινοποίησής αυτής και μόνον τρέχουν οι προθεσμίες υποβολής ενστάσεως και ασκήσεως προσφυγής που προβλέπονται στα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ.
- 20 Ειδικότερα, το άρθρο 26 της ρυθμίσεως προβλέπει την κοινοποίηση στον υπάλληλο του λογαριασμού της εκκαθαρίσεως των δικαιωμάτων του για την κάλυψη των κινδύνων ατυχήματος και επαγγελματικής νόσου. Ο ειδικός αυτός κανόνας ανταποκρίνεται σε γενικότερη αξίωση κατά την εκκαθάριση χρηματικών δικαιωμάτων, που έχει επίσης υλοποιηθεί στο άρθρο 40 του παραρτήματος VIII του ΚΥΚ, το οποίο επιβάλλει την κοινοποίηση στον υπάλληλο του λεπτομερούς λογαριασμού της εκκαθαρίσεως των συνταξιοδοτικών του δικαιωμάτων. Πράγματι, μόνον η κοινοποίηση όλων των στοιχείων που δέχθηκε η διοίκηση για τον υπολογισμό των χρηματικών του δικαιωμάτων επιτρέπει στον ενδιαφερόμενο να εκτιμήσει τη νομιμότητα της αποφάσεως εκκαθαρίσεως και τη σκοπιμότητα ασκήσεως προσφυγής. Μόνον από της κοινοποίησής αυτής αρχίζουν να τρέχουν οι προθεσμίες ασκήσεως ενστάσεως και προσφυγής.
- 21 Υπό το φως των αρχών που μόλις εκτέθηκαν, πρέπει επομένως να ερευνηθεί η φύση και το περιεχόμενο των διαφόρων πράξεων που απευθύνθηκαν στον προσφεύγοντα, για να εξακριβωθεί η ημερομηνία κατά την οποία έλαβε γνώση, κατά τρόπο σαφή και ρητό, της αποφάσεως που ορίζει την αμφισβητούμενη βάση υπολογισμού, η οποία είναι συνάρτηση της ημερομηνίας που δέχθηκε η διοίκηση για να καθορίσει την αρχή της επιδεινώσεως της καταστάσεως της υγείας του που οφείλεται στην άσκηση των καθηκόντων του.
- 22 Στο πλαίσιο αυτής της έρευνας το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, πρώτον, ότι το σχέδιο αποφάσεως της 28ης Ιουλίου 1987, που ανέφερε ρητά την ημερομηνία της επαγγελματικής προελεύσεως επιδεινώσεως της νόσου του προσφεύγοντος και η οποία του κοινοποιήθηκε, δεν μπορεί να θεωρηθεί απόφαση που μπορεί να βλάψει και να επέχει θέση λογαριασμού εκκαθαρίσεως των δικαιωμάτων του προσφεύγοντος, κατά την έννοια του άρθρου 26 της ρυθμίσεως, για τους ακόλουθους λόγους.
- 23 Ένα τέτοιο σχέδιο έχει τη φύση απλής προπαρασκευαστικής πράξεως, γνωστοποιούμενης στον υπάλληλο στο πλαίσιο διαδικασίας που έχει θεσπίσει ο ΚΥΚ

για να εξασφαλίσει την προστασία των δικαιωμάτων του. Μπορεί μεν το σχέδιο αυτό, ενόψει αυτού του σκοπού της διαδικασίας στην οποία εμπεριέχεται, να γεννήσει ορισμένα δικαιώματα υπέρ του ενδιαφερομένου, αλλά δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να του αντιταχθεί από το κοινοτικό όργανο, όπως έκρινε το Δικαστήριο με τη διάταξή του της 9ης Ιουνίου 1980, Β. κατά Κοινοβουλίου, σκέψη 2 (123/80 R, Rec. 1980, σ. 1789).

24 Πρέπει να υπογραμμιστεί σχετικά ότι, ναι μεν ο υπάλληλος δικαιούται να προβάλει τις αντιρρήσεις του κατά του σχεδίου αποφάσεως που προβλέπει το άρθρο 21 της ρυθμίσεως, όταν αναλαμβάνει την πρωτοβουλία της συγκλήσεως της υγειονομικής επιτροπής, η επιτροπή όμως αυτή είναι αρμόδια να γνωματεύσει βάσει του συνόλου των κρίσιμων στοιχείων που εμπίσπτουν στην ιατρική εκτίμηση και τα οποία της υποβλήθηκαν από τη διοίκηση. Υπό τις περιστάσεις αυτές, μόνον η απόφαση που εκδίδεται βάσει της ιατρικής γνωματεύσεως μπορεί να θεωρηθεί οριστική, καθόσον αφορά επίσης και τα στοιχεία που έχουν καταχωρισθεί στο σχέδιο αποφάσεως και δεν έχουν αμφισβητηθεί από τον ενδιαφερόμενο στην αίτησή του να γνωματεύσει η υγειονομική επιτροπή.

25 Από αυτό προκύπτει, στην προκειμένη υπόθεση, ότι αφού ζήτησε ο προσφεύγων τη γνωμάτευση της υγειονομικής επιτροπής, το καθού η προσφυγή όργανο όφειλε να του κοινοποιήσει, κατά το πέρας αυτής της διαδικασίας, απόφαση στην οποία να εμφανίζονται σαφώς τα διάφορα στοιχεία υπολογισμού της αποζημιώσεώς του λόγω αναπηρίας, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που δεν είχε αμφισβητήσει και ενόψει των οποίων επιβεβαίωσε η υγειονομική επιτροπή το σχέδιο αποφάσεως.

26 Στο Πρωτοδικείο απόκειται επομένως να εξακριβώσει περαιτέρω αν οι αποφάσεις της 15ης Ιουλίου 1988 και της 6ης Νοεμβρίου 1990 μπορούσαν να βλάψουν τον προσφεύγοντα, όσον αφορά τον καθορισμό της βάσεως υπολογισμού της αποζημιώσεώς του λόγω αναπηρίας, ενόψει των προαναφερθεισών αρχών.

- 27 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει σχετικά ότι οι δύο προαναφερθείσες αποφάσεις χρησιμοποιούν την αμφισβητούμενη βάση υπολογισμού, χωρίς να εμφανίζεται κατά τρόπο ρητό είτε η περίοδος που ελήφθη υπόψη είτε οι υπολογισμοί που έγιναν προς τον σκοπό αυτό, τούτο δε παρά το γεγονός ότι τέτοια στοιχεία είναι ουσιώδη για κάθε απόφαση που λαμβάνεται δυνάμει του άρθρου 73, στοιχεία β' και γ' του ΚΥΚ. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η διοίκηση όφειλε να του γνωστοποιήσει την απόφαση που όριζε την αμφισβητούμενη βάση υπολογισμού, δυνάμει των αρχών που καθιερώνουν τα άρθρα 25 του ΚΥΚ και 26 της ρυθμίσεως, που αναφέρθηκαν πιο πάνω. Εφόσον πρόκειται για εκκαθάριση χρηματικών δικαιωμάτων, δεν μπορούσε να απαιτηθεί από τον προσφεύγοντα να προβεί, βάσει του ποσού της αποζημιώσεως που του είχε χορηγηθεί με τις αποφάσεις της 15ης Ιουλίου 1988 και της 6ης Νοεμβρίου 1990, που αναφέρθηκαν πιο πάνω, σε αριθμητικές πράξεις για να εξακριβώσει την ημερομηνία του γενεσιουργού γεγονότος της επαγγελματικής νόσου που έκανε δεκτή η διοίκηση.
- 28 Υπό τις περιστάσεις αυτές, ελλείπει προηγουμένης γνωστοποίησεως στον ενδιαφερόμενο αποφάσεως που να εμφανίζει κατά τρόπο σαφή και ρητό τα ουσιώδη στοιχεία του υπολογισμού της αποζημιώσεως του λόγω αναπηρίας, ο λογαριασμός της 29ης Ιανουαρίου 1991 πρέπει να θεωρηθεί ότι αποτελεί τη βλαπτική πράξη καθόσον αφορά τον καθορισμό της αμφισβητούμενης βάσεως υπολογισμού.
- 29 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι η παρούσα προσφυγή, στρεφόμενη ορθώς κατά του λογαριασμού της 29ης Ιανουαρίου 1991, ασκήθηκε εντός της προθεσμίας που ορίζει το άρθρο 91 του ΚΥΚ, κατόπιν κανονικής διοικητικής διαδικασίας. Πρέπει επομένως να κριθεί παραδεκτή.

Επί της ουσίας

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 30 Ο προσφεύγων αναπτύσσει έναν μοναδικό λόγο, περί παραβάσεως του άρθρου 73, παράγραφος 2, στοιχεία β' και γ', του ΚΥΚ. Αιτιάται την Επιτροπή ότι χρησιμοποίησε τους δώδεκα μήνες πριν από τον Ιούλιο του 1978 ως βάση υπολογισμού της αποζημιώσεως λόγω αναπηρίας, αντί των δώδεκα μηνών πριν από τον Οκτώβριο του 1982, ενώ το ατύχημα στο οποίο οφείλεται η επαγγελματικής προελεύσεως αναπηρία συνέβη τότε και όχι το 1978. Προσθέτει δε ότι μπορεί βεβαίως να γεννηθεί το ερώτημα μήπως η ημερομηνία του Μαρτίου του 1985, που επικαλείται ως ημερομηνία της πρώτης παύσεως εργασίας του, είναι αυτή

που θα έπρεπε να γίνει δεκτή. Υπενθυμίζει ότι η Επιτροπή δέχθηκε, με την απόφασή της της 20ής Σεπτεμβρίου 1991 με την οποία απέρριψε την ένστασή του, ότι «ο καθορισμός της ημερομηνίας για τον υπολογισμό της εν λόγω αποζημίωσης προσδιορίζεται, στο τωρινό στάδιο εξέλιξως του κοινοτικού δικαίου, από ένα συγκεκριμένο γεγονός (το ατύχημα) (...)». Έτσι, αν εξεταστεί η σταδιοδρομία του προσφεύγοντος, τα μόνα συγκεκριμένα γεγονότα που μπορούν να ληφθούν υπόψη είναι είτε το επεισόδιο της 6ης Οκτωβρίου 1982, που κατέληξε τελικά στην παύση του, είτε η πρώτη παύση εργασίας του, που συνέβη τον Μάρτιο του 1985. Έστω και αν το επεισόδιο του 1982 αποτελούσε άμεση συνέπεια των επαγγελματικών του δυσχερειών, πάντως οι δυσχέρειες αυτές δεν αποτελούν ούτε συγκεκριμένο γεγονός ούτε «ατύχημα» κατά την έννοια του άρθρου 73, παράγραφος 3, στοιχείο β'.

31 Για να υποστηρίξει την άποψή του, ο προσφεύγων στηρίζεται στη γνωμάτευση του καθηγητή De Buck της 11ης Φεβρουαρίου 1987, κατά την οποία «τον Οκτώβριο του 1982, κατόπιν (του προαναφερθέντος επεισοδίου), ο F. (εμφάνισε) μείζονα κλυδωνισμό της ισορροπίας της ψυχικής του καταστάσεως και επέδειξε διαταραχές συμπεριφοράς καθαρώς ψυχοπαθολογικού επιπέδου. Επομένως, τοποθετώ στον Οκτώβριο του 1982 την έναρξη της μόνιμου αναπηρίας του, η οποία φαίνεται να συνδέεται σαφώς με τα ιδιαίτερος αγχωτικά γεγονότα του επαγγελματικού του βίου, λαμβανομένης υπόψη της προδιαθέσεώς του». Στο ίδιο πνεύμα κινούμενη, μια βεβαίωση που κατήρτισε στις 6 Ιουνίου 1990 ο προϊστάμενος της μονάδας ασφαλίσεως και ατυχημάτων της Επιτροπής (συνημμένο 10 της προσφυγής) αναφέρει ότι «η ημερομηνία της πρώτης ανικανότητας προς εργασία εντός των Κοινοτήτων, που πρέπει να συσχετισθεί (με τη μερική μόνιμη αναπηρία του F., η οποία διαπιστώθηκε από την υγειονομική επιτροπή), τοποθετείται στον Οκτώβριο του 1982». Εξάλλου, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η πρόσληψή του, το 1978, κατόπιν δε η μονιμοποίησή του, την 1η Απριλίου 1980, πιστοποιούν ότι η πνευματική του υγεία δεν ήταν τότε ελλιπής. Επιπλέον, ακόμη και μετά το επεισόδιο του 1982, δεν ήταν ομόφωνες οι γνωματεύσεις των ιατρικών εμπειρογνομόνων, όπως μαρτυρεί η έκθεση εμπειρογνομόνων της 29ης Οκτωβρίου 1982, η οποία έχει επισυναφθεί στην προαναφερθείσα γνωμάτευση της υγειονομικής επιτροπής και καταλήγει στην καλή κατάσταση της πνευματικής υγείας του ενδιαφερομένου.

32 Η Επιτροπή εκτιμά ότι η προσφυγή είναι προδήλως αβάσιμη. Τονίζει ότι ο προσφεύγων δεν αμφισβητεί ότι, σε περίπτωση αναπηρίας που δεν προέρχεται από «ατύχημα», πρέπει να ληφθεί υπόψη η ημερομηνία κατά την οποία δημιουργήθηκαν οι άλλες, εξομοιούμενες προς ατύχημα, επαγγελματικές περιστάσεις που αποτελούν την αιτία της αναπηρίας και όχι η ημερομηνία της μεταγενέστερης επιδεινώσεώς της. Υπογραμμίζει ότι η ημερομηνία της 1ης Ιουλίου 1978 έγινε αποδεκτή βάσει των ομοφώνων πορισμάτων των ιατρικών εμπειρογνομόνων. Η Επιτροπή στηρίζεται στο σημείο αυτό στην προαναφερ-

θείσα πραγματογνωμοσύνη του καθηγητή De Buck, η οποία διαπιστώνει ότι «στο πλαίσιο επομένως της δραστηριότητάς του στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες αρχίζει μια εξέλιξη προοδευτικής ανικανότητας προσαρμογής. Μπορεί επομένως να θεωρηθεί ότι η επιδείνωση της υφισταμένης ψυχολογικής καταστάσεως αρχίζει το 1978. Τότε αρχίζει να έχει αντίκτυπο η ψυχική κατάσταση του F. στις εργασιακές του ικανότητες». Η εκτίμηση αυτή επιβεβαιώθηκε στην προαναφερθείσα γνωμάτευση της υγειονομικής επιτροπής της 26ης Μαΐου 1988, η οποία διαπιστώνει ότι «κατά τη διάρκεια του 1978 αρχίζει ο κλυδωνισμός της ισορροπίας της ψυχικής καταστάσεως (του ενδιαφερομένου) λόγω των επαγγελματικών δυσχερειών που συνήντησε, όπως μαρτυρούν οι διάφορες εκθέσεις των προϊσταμένων του». Τέλος, η υγειονομική επιτροπή κατέληξε στο ότι «η ημερομηνία επιδεινώσεως της προϋφισταμένης νόσου μπορεί να παραμείνει καθορισμένη στην 1η Ιουλίου 1978. Τότε άρχισε να έχει αντίκτυπο η ψυχική κατάσταση του F. στην ικανότητά του εργασίας».

- 33 Ο καθορισμός της αρχής της επαγγελματικής νόσου του προσφεύγοντος στην 1η Ιουλίου 1978 είναι άλλωστε σύμφωνος με την απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 1990, με την οποία δέχθηκε το Πρωτοδικείο ότι η υγειονομική επιτροπή είχε διαπιστώσει επαρκώς κατά νόμο ότι η επιδείνωση της αναπηρίας μετά το ατύχημα του 1982 οφείλετο στην προηγούμενη άσκηση των καθηκόντων του από τον προσφεύγοντα (T-122/89, F. κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα, σκέψη 14). Η Επιτροπή υποστηρίζει επιπλέον ότι, προβάλλοντας στην παρούσα υπόθεση ότι η απαρχή της επαγγελματικής του νόσου τοποθετείται στο 1982, ο προσφεύγων περιέρχεται σε αντίφαση με την άποψη που είχε υποστηρίξει στην προαναφερθείσα υπόθεση T-122/89, κατά την οποία η επιδείνωση της αναπηρίας του, κατόπιν του επεισοδίου του 1982, οφείλετο στην προηγούμενη άσκηση των καθηκόντων του. Η στάση όμως αυτή είναι, κατά την Επιτροπή, αντίθετη προς την αρχή της καλής πίστεως, που καθερώνει η απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Ιουλίου 1981 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 59/80 και 129/80, Turner κατά Επιτροπής (Συλλογή 1981, σ. 1883, σκέψεις 35 και 36).

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 34 Πρέπει κατ' αρχάς να υπομνηστεί ότι το άρθρο 73, παράγραφος 2, στοιχείο γ', που καθορίζει με παραπομπή στην ίδια παράγραφο, στοιχείο β', τις λεπτομέρειες του υπολογισμού της αποζημιώσεως λόγω μερικής μόνιμου αναπηρίας, προβλέπει την «καταβολή στον ενδιαφερόμενο κεφαλαίου ίσου προς το οκταπλάσιο του ετησίου βασικού μισθού, υπολογιζομένου βάσει των μηνιαίων μισθών που είχαν χορηγηθεί κατά τους δώδεκα μήνες πριν από το ατύχημα», προσαρμοζόμενου με συντελεστή ίσο προς το ποσοστό της επαγγελματικής προελεύσεως αναπηρίας.

- 35 Από τις προαναφερθείσες διατάξεις προκύπτει ότι, και μεν το άρθρο 73 προβλέπει ρητώς, στην παράγραφο 1, την κάλυψη του υπαλλήλου από την ημέρα εισόδου του στην υπηρεσία συγχρόνως κατά «των κινδύνων επαγγελματικών ασθενειών και των κινδύνων ατυχημάτων», ορίζει όμως γενικά τις λεπτομέρειες υπολογισμού της αποζημιώσεως λόγω αναπηρίας σε σχέση με την ημερομηνία «του ατυχήματος», χωρίς να αντιμετωπίζει ειδικά την ημερομηνία που πρέπει να ληφθεί υπόψη για τον προδιορισμό της βάσεως του υπολογισμού της αποζημιώσεως λόγω αναπηρίας στην περίπτωση επαγγελματικής νόσου που έπληξε τον ενδιαφερόμενο στο πλαίσιο των καθηκόντων του, που αποτέλεσε την αιτία συνεχούς πορείας χειροτερεύσεως της υγείας του.
- 36 Η ημερομηνία των επαγγελματικών περιστάσεων που εξομοιούνται με «ατύχημα», κατά την έννοια του άρθρου 73, παράγραφος 2, στοιχεία β' και γ', στις οποίες οφείλεται η επιδεινώση της καταστάσεως της υγείας ενός υπαλλήλου πρέπει, επομένως, να καθορίζεται ενόψει του συστήματος καλύψεως των κινδύνων ατυχήματος και επαγγελματικής νόσου που θέσπισε ο ΚΥΚ. Υπό το πρίσμα αυτό, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι οι παροχές που προβλέπει το άρθρο 73 αποτελούν παροχές κοινωνικής ασφαλίσεως και όχι παροχές αποκαταστάσεως ζημίας στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως λόγω αστικής ευθύνης. Για τον λόγο αυτόν εμφανίζουν χαρακτήρα κατ' αποκοπήν παροχών και εκτιμώνται σύμφωνα με τις μόνιμες συνέπειες του «ατυχήματος», κατά την πάγια νομολογία (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Μαΐου 1981, 156/80, Morbelli κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 1357, σκέψη 37, και την απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Φεβρουαρίου 1992, T-8/90, Colmant κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-469, σκέψη 35).
- 37 Στην περίπτωση επαγγελματικής νόσου, η ημερομηνία του «ατυχήματος», κατά την έννοια των προαναφερθεισών διατάξεων, πρέπει επομένως να ερμηνευθεί ότι αφορά την ημερομηνία των επαγγελματικών περιστάσεων που αποτέλεσαν την αιτία της επιδεινώσεως της καταστάσεως της υγείας του υπαλλήλου και η οποία οφείλεται στην άσκηση των καθηκόντων του. Ο συλλογισμός αυτός επιπρέπει στη λογική που ακολουθεί το Πρωτοδικείο στην απόφασή του της 28ης Φεβρουαρίου 1992, με την οποία έκρινε ότι η επιδείνωση των βλαβών συνεπεία ατυχήματος δεν μπορεί να εξομοιωθεί με νέο ατύχημα (T-8/90, Colmant κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα, σκέψη 28).
- 38 Εξάλλου, πρέπει επίσης να υπομνηστεί ότι ο καθορισμός της ημερομηνίας των γενεσιουργών γεγονότων επαγγελματικής νόσου αποτελεί εκτίμηση ιατρικής φύσεως. Η ημερομηνία αυτή καθορίζεται στο πλαίσιο της ιατρικής διαδικασίας που προορίζεται να αποδείξει αν οι όροι εργασίας εντός του κοινοτικού

οργάνου αποτέλεσαν την αιτία της επιδεινώσεως της καταστάσεως της υγείας του υπαλλήλου που επέφερε την ανικανότητά του προς εργασία. Η ημερομηνία δε αυτή συνδέεται αρρήκτως με την απόδειξη των επαγγελματικών περιστάσεων που αποτέλεσαν την αιτία αυτής της επιδεινώσεως και καθορίζεται κατ' ανάγκη συγχρόνως με τη διαπίστωση της επαγγελματικής προελεύσεως της νόσου.

39 Περαιτέρω, κατά την πάγια νομολογία, οι καθαυτό ιατρικές εκτιμήσεις που διατυπώνει η υγειονομική επιτροπή πρέπει να λογίζονται οριστικές όταν εκφέρονται υπό κανονικές περιστάσεις. Επιπλέον, ο έλεγχος που ασκεί το Πρωτοδικείο σ' αυτές τις εκτιμήσεις περιορίζεται στην εξακρίβωση αν η ιατρική γνωμάτευση καθόρισε μια κατανοητή σχέση μεταξύ των ιατρικών διαγνώσεων στις οποίες προέβη και του πορίσματος στο οποίο κατέληξε (βλ. τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 29ης Νοεμβρίου 1984, 265/83, Suss κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 4029, σκέψεις 9 έως 15· της 19ης Ιανουαρίου 1988, 2/87, Biedermann κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1988, σ. 143, σκέψη 8, και τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 12ης Ιουλίου 1990, T-154/89, Vidrányi κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. II-445, σκέψη 48, και της 26ης Σεπτεμβρίου 1990, T-122/89, F. κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα, σκέψεις 14 έως 16).

40 Στην παρούσα υπόθεση το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η υγειονομική επιτροπή καθόρισε ως απαρχή της επαγγελματικής νόσου του προσφεύγοντος, ο οποίος εισήλθε στην υπηρεσία της Επιτροπής το 1975, την 1η Ιουλίου 1978, συνδέοντας το συμπέρασμα αυτό με τις ακόλουθες διαπιστώσεις που διατυπώνονται στο σημείο Ε της γνωμάτευσής της, αφιερωμένο στη «συζήτηση»: «στις αρχές του 1978 αρχίζει ο κλυδωνισμός της ισορροπίας της ψυχικής καταστάσεως λόγω των επαγγελματικών δυσχερειών που συνήντησε, όπως μαρτυρούν οι διάφορες εκθέσεις των προϊσταμένων του. Σ' αυτό το χρονικό σημείο επλήγη πραγματικά για πρώτη φορά η ικανότητα εργασίας». Η εν λόγω επιτροπή κατέληξε πράγματι στη γνωμάτευσή της ότι η ημερομηνία της επιδεινώσεως της προϋφισταμένης (πριν από την είσοδο του προσφεύγοντος στην υπηρεσία της Επιτροπής) νόσου μπορεί να παραμείνει καθορισμένη στην 1η Ιουλίου 1978. Από το χρονικό αυτό σημείο άρχισε να έχει αντίκτυπο η ψυχική κατάσταση του F. στην ικανότητά του προς εργασία.

41 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι η υγειονομική επιτροπή απέδειξε επαρκώς ότι τα περιστατικά που αποτελούν την αιτία της επιδεινώσεως της νόσου του προσφεύγοντος, η οποία οφείλεται στην άσκηση των καθηκόντων του, έπρεπε να τοποθετηθούν στην 1η Ιουλίου 1978.

42 Εξάλλου, η άποψη του προσφεύγοντος ότι τα σαφή επαγγελματικά περιστατικά, που αποτελούν την αιτία της επιδεινώσεως της καταστάσεως της υγείας του, η οποία οφείλεται στην άσκηση των καθηκόντων του, τοποθετούνται στο 1982, δεν μπορεί να γίνει δεκτή, κατά το μέτρο που είναι αντίθετη προς το προαναφερθέν πόρισμα της υγειονομικής επιτροπής. Το πόρισμα αυτό εμφανίζει κατά τρόπο σαφή και αναμφισβήτητο ότι το επεισόδιο του 1982, που επικαλείται ο προσφεύγων, αποτελεί απλώς εκδήλωση προηγουμένης επιδεινώσεως της καταστάσεως της υγείας του, της οποίας η απαρχή πρέπει να τοποθετηθεί στο 1978 και η οποία προκάλεσε μεταγενεστέρως ανικανότητα προς εργασία. Η υγειονομική επιτροπή απέδειξε πράγματι σαφώς την αιτιολογική σχέση μεταξύ της χειροτερεύσεως της καταστάσεως της υγείας του προσφεύγοντος συνεπεία της επαγγελματικής του δραστηριότητας πριν ακόμη από το επεισόδιο του 1982 και της επελεύσεως αυτού του επεισοδίου, που απετέλεσε επίσης την αιτία επιδεινώσεως της αναπηρίας κατά 18 %. Η εν λόγω επιτροπή διαπίστωσε στη γνωμάτευσή της ότι ήταν «σαφές ότι κατά τη χρονική στιγμή των περιστατικών αυτών, ο ασθενής είχε απολέσει τον έλεγχο της συμπεριφοράς του, πράγμα που εμπίπτει απολύτως στην παθολογική του κατάσταση. Είναι προφανές ότι τα γεγονότα της 6ης Οκτωβρίου 1982 αποτελούν άμεση συνέπεια των επαγγελματικών δυσχερειών που βίωσε ο ασθενής από πολλών ετών. Οι επιθετικές ενέργειες που προσάπτονται στον ασθενή αποτελούν την ίδια την έκφραση της ψυχοπαθολογικής του καταστάσεως και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της (...). Πιστεύουμε επομένως ότι το σύνολο της μονίμου μερικής ανικανότητας, όπως την εκτιμούμε στο πόρισμά μας, οφείλεται στους όρους εργασίας στους οποίους υπέκειτο (ο F.) κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του και οι οποίοι αποτέλεσαν την ουσιαστική αιτία της επιδεινώσεως μιας προϋφισταμένης φθίνουσας κατάστασης». Ακριβώς λόγω αυτού του αιτιολογικού συνδέσμου μεταξύ αφενός μεν της επαγγελματικής παθολογικής καταστάσεως, την απαρχή της οποίας τοποθετεί στο 1978 η υγειονομική επιτροπή, αφετέρου δε του επεισοδίου του 1982 που επέφερε συμπληρωματική ανικανότητα εργασίας κατά 18 %, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε με την προαναφερθείσα απόφασή του της 26ης Σεπτεμβρίου 1990 ότι η υγειονομική επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμο την επαγγελματική προέλευση της επιδεινώσεως κατά 18 % του ποσοστού αναπηρίας του προσφεύγοντος.

43 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, τοποθετώντας την απαρχή της επιδεινώσεως της καταστάσεως της υγείας του προσφεύγοντος, η οποία οφείλεται στην άσκηση των καθηκόντων του, στην 1η Ιουλίου 1978, δικαίως συνήγαγε η Επιτροπή τις νομικές συνέπειες από το ιατρικό πόρισμα που εξέδωσε η υγειονομική επιτροπή.

44 Παρέπεται ότι η παρούσα προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

45 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Κατά το άρθρο όμως 88 του ίδιου κανονισμού, στις διαφορές μεταξύ των Κοινοτήτων και των υπαλλήλων τους, τα όργανα φέρουν τα έξοδά τους.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) Κάθε διάδικος φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα.**

Bellamy

Saggio

Briët

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 14 Ιανουαρίου 1993.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

C. W. Bellamy